

Особливості виконання ударів у ворота футболістами в іграх команд високого рівня

Андрій Перцухов
Борис Без'язичний
Вікторія Худякова

Харківська державна академія фізичної культури,
Харків, Україна

Мета: встановити особливості виконання ударів у ворота футболістами високої кваліфікації в умовах змагальної діяльності.

Матеріал і методи: реєстрація техніко-тактичних дій здійснювалася на прикладі ігор команд – учасниць групової стадії Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020. Було проаналізовано ігри команд групи "С" ФК "Манчестер Сіті" (Манчестер Сіті, Англія), ФК "Аталанта" (Бергамо, Італія), ФК "Шахтар" (Донецьк, Україна), ФК "Динамо" (Загреб, Хорватія). Усього було зареєстровано та проаналізовано 290 ударів у ворота в 12 іграх чотирьох команд. Для вирішення поставлених завдань у роботі застосовувалися такі методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, реєстрація командних техніко-тактичних дій, методи математичної статистики.

Результати: у роботі представлено дані, що характеризують особливості виконання ударів у ворота футболістами в іграх команд високого рівня. Усього було зареєстровано та проаналізовано 290 ударів у ворота в 12 іграх чотирьох команд-учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020. Удари у ворота класифікувалися за результатом (голи, у створ воріт, повз ворота, у каркас воріт, заблоковані удари), за місцем виконання (з площі воріт, зі штрафної площі, з-за меж штрафної площі), за траєкторією (удари верхом, удари низом).

Висновки: результати проведеного дослідження свідчать про відмінності у кількісних показниках ударів у ворота команд – учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 у групі "С". Встановлено, що футболісти високої кваліфікації удари у ворота частіше виконували правою ногою, що пояснюється латеральною перевагою. Крім того, футболістами більше здійснювалося ударів низом і з зони між лінією площі воріт і лінією штрафної площі, що має знайти своє відображення у побудові вправ, спрямованих на вдосконалення техніки й тактики ударів.

Ключові слова: удари, голи, штрафна площа, площа воріт, створ воріт, каркас воріт.

Вступ

Структура змагальної діяльності футболістів різного віку та кваліфікації у наш час є досить добре вивченими. Дослідження проводилися з юними футболістами [3; 9], професійними футболістами команд різного рівня [1; 7; 8; 11], футболістами-ветеранами [10], жінками-футболістками [2], футболістами з інвалідністю.

Дослідженню піддається досить широкий спектр техніко-тактичних дій (ТТД): індивідуальні [7; 12] та командні [4; 5; 18] ТТД, захисні [8] та атаквальні [4; 6; 17; 19] ТТД, передачі м'яча [6; 14; 16], обведення суперника, ТТД воротарів [13; 20] та інші.

Особливий інтерес у фахівців викликає вивчення тих ТТД, які, на їхню думку, роблять найбільший внесок у результат гри. До таких ТТД фахівці відносять удари у ворота [11; 15; 17; 19].

Так, у раніше проведеному дослідженні [19] авторами було встановлено, що команди високого рівня у середньому за гру виконують 13,2 ударів у ворота. З них:

- з гри – 11,9 ударів, після розіграшу стандартних положень – 1,3 ударів;
- ногою – 11,4 ударів, головою – 1,8 ударів;
- після відскоку м'яча від каркасу воріт, воротаря або захисника – 2,1 ударів, після передачі м'яча від партнера – 9,8 ударів;
- в один дотик – 5,0 ударів, другим дотиком – 3,4 ударів, після ведення м'яча – 3,4 ударів;
- з ґрунту – 10,0 ударів, по м'ячу, що летить – 3,2 ударів.
- з меж площі воріт – 0,6 ударів, із зони між площею

воріт та одинадцятиметровою відміткою – 2,7 ударів, із зони між одинадцятиметровою відміткою та лінією штрафної площі – 2,4 ударів, з-за меж штрафної площі – 7,5 ударів.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами. Дана робота виконувалась згідно з темою НДР кафедр футболу та хокею, спортивних та рухливих ігор та одноборств Харківської державної академії фізичної культури на 2016–2020 рр. за темою "Психо-сенсорна регуляція рухової діяльності спортсменів ситуативних видів спорту".

Мета роботи: встановити особливості виконання ударів у ворота футболістами високої кваліфікації в умовах змагальної діяльності.

Матеріал і методи дослідження

Реєстрація та аналіз ТТД здійснювалися в іграх групової стадії Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 відповідно до відомих рекомендацій. Було проаналізовано 12 ігор чотирьох команд групи "С": ФК "Манчестер Сіті" (Манчестер Сіті, Англія), ФК "Аталанта" (Бергамо, Італія), ФК "Шахтар" (Донецьк, Україна), ФК "Динамо" (Загреб, Хорватія).

Результати дослідження

У таблиці 1 наведено кількісні показники ударів у ворота з різною результативністю команд-учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 групи "С".

З таблиці видно, що з чотирьох команд даної групи

за 6 ігор найбільше ударів завдавали гравці команди "Манчестер Сіті" – 92 удари (переможець групи), а найменше ударів виконували гравці команди "Динамо" – 50 ударів (останнє місце в групі).

Необхідно відзначити, що кількість ударів у ворота в іграх команд даної групи коливалась у широкому діапазоні – від 2 ("Динамо", Хорватія) до 23 ("Аталанта", Італія).

Аналіз результативності ударів у ворота свідчить, що лише 14,5% ударів завершилися голом. При цьому найбільша результативність при виконанні ударів була у гравців команди "Динамо" (20,0%), найменша результативність відзначається у команди "Аталанта" (9,2%). Незважаючи на те, що гравці команди "Манчестер Сіті" у середньому за гру забивали $2,7 \pm 0,7$ голи, відсоток результативних ударів становить лише 17,4%.

Крім того, у результаті проведеного дослідження було встановлено, що крім голів, 24,8% всіх ударів приходилися у створ воріт, 37,2% – повз ворота, 3,8% – у каркас воріт та 20,0% ударів було заблоковано.

У таблиці 2 наведено кількісні показники ударів у ворота, що були виконані футболістами команд – учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 групи "С" з різних зон футбольного поля.

Результати таблиці свідчать, що футболісти команд – учасниць Ліги чемпіонів частіше завдають удари з меж штрафної площі (крім площі воріт) – 55,2% всіх ударів. 3-за меж штрафної площі командами було виконано 97

ударів (33,4%), з меж площі воріт – 33 удари (11,4%).

У таблиці 3 представлено кількісні показники ударів у ворота ногою та головою команд – учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 групи "С".

З таблиці видно, що майже половину (49,7%) ударів у ворота гравці в іграх Ліги чемпіонів завдавали правою ногою. Лівою ногою було виконано 34,5% і головою – 15,9% всіх ударів у ворота. Такий стан можна пояснити латеральною перевагою. Загальновідомо, що більшість населення – це правші. У всьому світі налічується приблизно 10% шульг. Набагато менше спостерігається шульг, ніж правшей і у футболі.

З таблиці 4 видно, що футболісти високої кваліфікації удари у ворота частіше виконують низом. Так, 80,7% всіх ударів у створ воріт футболістами було здійснено низом.

Лідером за цим показником є команда "Манчестер Сіті", гравці якої 87,2% ударів у створ воріт завдали низом. Частіше за інші команди удари верхом виконували гравці команди "Динамо" (31,6%).

Схожі дані нами було отримано при аналізі результативних ударів у ворота, що було виконано верхом та низом футболістами команд – учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 групи "С" (табл. 5).

Так, аналіз результативних ударів свідчить, що з 42 голів 33 (78,6%) було забито низом і тільки 9 (21,4%) верхом.

Футболісти команди "Манчестер Сіті" з 16 голів 13 (81,2%) забивали низом і 3 (18,8%) верхом. У свою чергу,

Таблиця 1
Показники результативності ударів у ворота команд – учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 групи "С" (показники за 6 ігор)

Показники	"Манчестер Сіті"	"Аталанта"	"Шахтар"	"Динамо"	Разом по групі
Загальна кількість ударів	92 (100,0%)	87 (100,0%)	61 (100,0%)	50 (100,0%)	290 (100,0%)
Голи	16 (17,4%)	8 (9,2%)	8 (13,1%)	10 (20,0%)	42 (14,5%)
У створ воріт (крім голів)	23 (25,0%)	24 (27,6%)	16 (26,2%)	9 (18,0%)	72 (24,8%)
Повз ворота	37 (40,2%)	37 (42,5%)	20 (32,8%)	14 (28,0%)	108 (37,2%)
У каркас воріт	3 (3,3%)	3 (3,4%)	2 (3,3%)	3 (6,0%)	11 (3,8%)
Заблоковані удари	14 (15,2%)	15 (17,2%)	15 (24,6%)	14 (28,0%)	58 (20,0%)

Примітка. перше значення – кількість ударів, у дужках – відсоток від загальної кількості ударів.

Таблиця 2
Показники ударів у ворота з різних зон футбольного поля команд – учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 групи "С" (показники за 6 ігор)

Показники	"Манчестер Сіті"	"Аталанта"	"Шахтар"	"Динамо"	Разом по групі
Загальна кількість ударів	92 (100,0%)	87 (100,0%)	61 (100,0%)	50 (100,0%)	290 (100,0%)
З площі воріт	8 (8,7%)	12 (13,8%)	5 (8,2%)	8 (16,0%)	33 (11,4%)
З штрафної площі (крім площі воріт)	54 (58,7%)	52 (59,8%)	31 (50,8%)	23 (46,0%)	160 (55,2%)
3-за меж штрафної площі	30 (32,6%)	23 (26,4%)	25 (41,0%)	19 (38,0%)	97 (33,4%)

Примітка. перше значення – кількість ударів, у дужках – відсоток від загальної кількості ударів.

Таблиця 3
Показники ударів у ворота ногою та головою команд – учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 групи "С" (показники за 6 ігор)

Показники	"Манчестер Сіті"	"Аталанта"	"Шахтар"	"Динамо"	Разом по групі
Загальна кількість ударів	92 (100,0%)	87 (100,0%)	61 (100,0%)	50 (100,0%)	290 (100,0%)
Права нога	45 (48,9%)	40 (46,0%)	27 (44,3%)	32 (64,0%)	144 (49,7%)
Ліва нога	35 (38,0%)	28 (32,2%)	25 (41,0%)	12 (24,0%)	100 (34,5%)
Голова	12 (13,0%)	19 (21,8%)	9 (14,8%)	6 (12,0%)	46 (15,9%)

Примітка. перше значення – кількість ударів, у дужках – відсоток від загальної кількості ударів.

Таблиця 4

Показники точних ударів у ворота верхом та низом команд-учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 групи "С" (показники за 6 ігор)

Показники	"Манчестер Сіті"	"Аталанта"	"Шахтар"	"Динамо"	Разом по групі
Загальна кількість ударів у створ воріт	39 (100,0%)	32 (100,0%)	24 (100,0%)	19 (100,0%)	114 (100,0%)
Удари верхом	5 (12,8%)	6 (18,8%)	5 (20,8%)	6 (31,6%)	22 (19,3%)
Удари низом	34 (87,2%)	26 (81,2%)	19 (79,2%)	13 (68,4%)	92 (80,7%)

Примітка. перше значення – кількість ударів, у дужках – відсоток від загальної кількості ударів.

Таблиця 5

Показники результативних ударів у ворота верхом та низом команд – учасниць Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 групи "С" (показники за 6 ігор)

Показники	"Манчестер Сіті"	"Аталанта"	"Шахтар"	"Динамо"	Разом по групі
Загальна кількість голів	16 (100,0%)	8 (100,0%)	8 (100,0%)	10 (100,0%)	42 (100,0%)
Голи верхом	3 (18,8%)	1 (12,5%)	1 (12,5%)	4 (40,0%)	9 (21,4%)
Голи низом	13 (81,2%)	7 (87,5%)	7 (87,5%)	6 (60,0%)	33 (78,6%)

Примітка. перше значення – кількість ударів, в дужках – відсоток від загальної кількості ударів.

гравці команд "Аталанта" та "Шахтар" з 8 забитих м'ячів по 7 (87,5%) забили низом та по 1 (12,5%) верхом. Суттєво відрізняються показники команди "Динамо", гравці якої з 10 голів 4 (40,0%) голи забили верхом і 6 (60,0%) голів низом.

Висновки / Дискусія

1. У результаті проведеного дослідження було встановлено, що команди – учасниці Ліги чемпіонів УЄФА сезону 2019/2020 в іграх виконували різну кількість ударів у ворота з різною ефективністю та результативністю.

2. Команди групи "С" у середньому за гру здійснювали 12,1±1,0 ударів у ворота. Найчастіше удари у ворота команд-суперників здійснювали футболісти команди "Манчестер Сіті" (переможець групи) – 15,3±1,5 ударів. Рідше воротам команд-суперників погрожували футболісти команди "Динамо" (останнє місце в групі), які

в середньому за гру виконували 8,3±1,6 ударів у ворота.

3. Результати дослідження свідчать, що команди даної групи в середньому за гру 1,4±0,3 удари виконували з меж площі воріт, 6,7±0,7 – зі штрафної площі та 4,0±0,4 – з-за меж штрафної площі.

4. Футболісти даних команд у середньому за гру 6,0±0,6 ударів здійснювали правою ногою, 4,2±0,5 удари лівою ногою та 1,9±0,3 – головою.

5. Встановлено, що команди високого рівня більше ударів виконують низом. Так, команди – учасниці Ліги чемпіонів УЄФА у середньому за гру 0,9±0,1 ударів виконували верхом та 3,8±0,5 – низом. Кількість результативних ударів верхом становила 0,4±0,1, низом – 1,4±0,3.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Подальші дослідження можуть бути присвячені вивченню особливостей виконання ударів у ворота юними футболістами в іграх ДЮФЛ України різних вікових груп.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що немає конфлікту інтересів, який може сприйматись таким, що може завдати шкоди неупередженості статті.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Список посилань

1. Журід, С., Довбій, О. (2017), "Техніко-тактична підготовленість команди "Геліос" м. Харків у 26 першості України з футболу в першій лізі", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 6 (68), С. 49-53.
2. Зайцева, Т.В., Золотарев, А.П. (2016), "Многолетняя динамика показателей соревновательной деятельности футболисток-юниорок", *Физическая культура, спорт – наука и практика*, № 4, С. 8-13.
3. Коваль, С.С., Лебедев, С.И. (2012), "Особенности контроля соревновательной деятельности футболистов 10-11 лет", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 3, С. 78-82.
4. Мулик, В.В., Перевозник, В.І., Перцухов, А.А. (2015), "Характеристика епізодів гри в штрафному майданчику команди суперника", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 3 (47), С. 75-79.
5. Мулик, В.В., Шаленко, В.В., Абдула, А.Б., Перцухов, А.А. (2015), "Ритм і темп ведення гри команд високої кваліфікації", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 3 (47), С. 80-83.
6. Перевозник, В.І., Перцухов, А.А. (2007), "Исследование передач мяча в одно касание по итогам чемпионата мира 2006 г.", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 12, С. 81-84.
7. Перевозник, В.І., Перцухов, А.А. (2007), "Сравнительный анализ выполнения технико-тактических действий опытными футболистами и футболистами 17-19 лет", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 11, С. 115-119.
8. Перевозник, В.І., Перцухов, А.А. (2009), "Сравнительная характеристика технико-тактических действий (единоборство, отбор, перехват) футболистов команд "Металлист" Харьков и "Динамо" Киев", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 2, С. 51-54.
9. Перевозник, В.І., Перцухов, А.А., Паевский, В.В. (2013), "Эффективность технико-тактических действий команды "Металлист" Харьков U15 в играх чемпионата Украины 2012–2013 гг.", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 5, С. 183-186.
10. Перевозник, В.І. (2004), *Особливості побудови тренувального процесу футболістів-ветеранів: автореф. дисс. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. та спорту*, Харків, 20 с.
11. Перцухов, А.А. (2018), "Характеристика результативных ударов в ворота в играх команды первой лиги первенства Украины

"Гелиос" Харьков", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 1 (63), С. 65-69.

12. Перцухов, А.А. (2009), "Порівняльний аналіз індивідуальних техніко-тактичних дій футболістів різної кваліфікації", *Молода спортивна наука України*, С. 226-231.

13. Перцухов, А.А. (2009), "Сравнительный анализ технико-тактических показателей соревновательной деятельности вратарей разной квалификации", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 4, С. 68-72.

14. Перцухов, А.А. (2017), "Особенности выполнения передач мяча футболистами команды "Лестер Сити" в играх чемпионата Англии 2015–2016 гг.", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 3 (59), С. 101-105.

15. Перцухов, А.А. (2018), "Характеристика результативных ударов в ворота в играх команд высокой квалификации", *Спортивные игры*, № 2 (8), С. 54-60.

16. Перцухов, А.А., Коваль, С.С. (2016), "Анализ количественных и качественных показателей передач мяча в играх команд высокой квалификации", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 1 (51), С. 57-60.

17. Перцухов, А.А., Шаленко, В.В. (2017), "Характеристика ударов в ворота в играх команд высокой квалификации", *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15. "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт"*, № 12 (94), С. 79-84.

18. Шаленко, В.В., Перцухов, А.А. (2007), "Анализ игры головой высококвалифицированных футболистов", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 11, С. 45-47.

19. Шаленко, В.В., Перцухов, А.А. (2012), "Особенности выполнения ударов в ворота в играх команд высокой квалификации", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 1, С. 76-80.

20. Шамардин, В.Н., Хоркавый, Б.В. (2015), "Структура технико-тактической подготовленности вратарей в футболе", *Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта*, № 2, С. 75-79.

Стаття надійшла до редакції: 11.01.2020 р.

Опубліковано: 29.02.2020 р.

Аннотация. Андрей Перцухов, Борис Безязычный, Виктория Худякова. Особенности выполнения ударов в ворота футболистами в играх команд высокого уровня. **Цель:** установить особенности выполнения ударов в ворота футболистами высокой квалификации в условиях соревновательной деятельности. **Материал и методы:** регистрация технико-тактических действий осуществлялась на примере игр команд – участниц групповой стадии Лиги чемпионов УЕФА сезона 2019/2020. Были проанализированы игры команд группы "С" ФК "Манчестер Сити" (Манчестер Сити, Англия), ФК "Аталанта" (Бергамо, Италия), ФК "Шахтер" (Донецк, Украина), ФК "Динамо" (Загреб, Хорватия). Всего было зарегистрировано и проанализировано 290 ударов в ворота в 12 играх четырех команд. Для решения поставленных задач в работе применялись следующие методы исследования: анализ научно-методической литературы, регистрация командных технико-тактических действий, методы математической статистики. **Результаты:** в работе представлены данные, которые характеризуют особенности выполнения ударов в ворота футболистами в играх команд высокого уровня. Всего было зарегистрировано и проанализировано 290 ударов в ворота в 12 играх четырех команд – участниц Лиги чемпионов УЕФА сезона 2019/2020. Удары в ворота классифицировались по результату (голы, в створ ворот, мимо ворот, в каркас ворот, заблокированные удары), по месту выполнения (из площади ворот, из штрафной площади, из-за пределов штрафной площади), по траектории (удары верхом, удары низом). **Выводы:** результаты проведенного исследования свидетельствуют о различиях в количественных показателях ударов в ворота команд – участниц Лиги чемпионов УЕФА сезона 2019/2020 в группе "С". Установлено, что футболисты высокой квалификации удары в ворота чаще выполняли правой ногой, что объясняется латеральным преимуществом. Кроме того, футболистами больше осуществлялось ударов низом и из зоны между линией площади ворот и линией штрафной площади, что должно найти свое отражение в построении упражнений, направленных на совершенствование техники и тактики ударов.

Ключевые слова: удары, голы, штрафная площадь, площадь ворот, створ ворот, каркас ворот.

Abstract. Andrii Pertsukhov, Borys Beziazynnyi & Viktoria Khudiakova. Features of goal kicks by football players in games of high-level teams. **Purpose:** to establish the peculiarities of goal kicks by highly qualified football players in the conditions of competitive activity. **Material & Methods:** the registration of technical and tactical actions was carried out using the games of teams participating in the group stage of the UEFA Champions League 2019/2020 season as an example. The games of Group C teams of FC Manchester City (Manchester City, England), FC Atalanta (Bergamo, Italy), FC Shakhtar (Donetsk, Ukraine), FC Dynamo (Zagreb, Croatia) were analyzed. In total, 290 shots were recorded and analyzed in 12 games of four teams. To solve the tasks in the work, the following research methods were used: analysis of scientific and methodological literature, registration of team technical and tactical actions, methods of mathematical statistics. **Results:** the paper presents data that characterize the features of kicks by players in the games of high-level teams. In total, 290 kicks were recorded and analyzed in 12 games of four teams participating in the UEFA Champions League 2019/2020 season. Kicks on goal were classified according to the result (goals, on target, past the goal, into the goal frame, blocked shots), at the place of execution (from the goal area, from the penalty area, from outside the penalty area), along the trajectory (upwards kicks, low kicks). **Conclusions:** the results of the study indicate differences in the quantitative indicators of kicks on goal of teams participating in the UEFA Champions League season 2019/2020 in group "C". It was established that highly qualified football players most often performed kicks on the right foot, which is explained by the lateral advantage. In addition, football players carried out more kicks from the bottom and from the zone between the goal area line and the penalty area line, which should be reflected in the construction of exercises aimed at improving the technique and tactics of kicks.

Keywords: kicks, goals, penalty area, goal area, shots on target, goal frame.

References

1. Zhurid, S. & Dovbij, O. (2017), "Tehniko-taktychna pidgotovlenist' komandy "Gelios" m. Harkiv u 26 pershosti Ukraïny z futbolu v pershij lizi", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 6 (68), pp. 49-53. (in Ukr.)
2. Zajceva, T.V. & Zolotarev, A.P. (2016), "Mnogoletnjaja dinamika pokazatelej sorevnovatel'noj dejatel'nosti futbolistok-juniorok", *Fizicheskaja kul'tura, sport — nauka i praktika*, No. 4, pp. 8-13. (in Russ.)
3. Lebedev, S.I. (2012), "Osobennosti kontrolja sorevnovatel'noj dejatel'nosti futbolistov 10-11 let", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 3, pp. 78-82. (in Russ.)
4. Mulyk, V.V., Perevoznik, V.I. & Percuhov, A.A. (2015), "Harakterystyka epizodiv gry v shtrafnomu majdanchyku komandy supernyka", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 3 (47), pp. 75-79. (in Russ.)
5. Mulyk, V.V., Shalenko, V.V., Abdula, A.B. & Percuhov, A.A. (2015), "Rytm i temp vedennja gry komand vysokoi kvalifikacii", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 3 (47), pp. 80-83. (in Ukr.)
6. Perevoznik, V.I. & Percuhov, A.A. (2007), "Issledovanie peredach mjacha v odno kasanie po itogam chempionata mira 2006 g.", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 12, pp. 81-84. (in Russ.)
7. Perevoznik, V.I. & Percuhov, A.A. (2007), "Srvnitel'nyj analiz vypolnenija tehniko-takticheskijh dejstvij opytynymi futbolistami i futbolistami

17-19 let", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 11, pp. 115-119. (in Russ.)

8. Perevoznik, V.I. & Percuhov, A.A. (2009), "Sravnitel'naja karakteristika tehniko-takticheskikh dejstvij (edinoborstvo, otbor, perehvat) futbolistov komand "Metallist" Har'kov i "Dinamo" Kiev", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 2, pp. 51-54. (in Russ.)

9. Perevoznik, V.I., Percuhov, A.A. & Paevskij, V.V. (2013), "Jeffektivnost' tehniko-takticheskikh dejstvij komandy "Metallist" Har'kov U15 v igrah chempionata Ukrainy 2012–2013 gg.", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 5, pp. 183-186. (in Russ.)

10. Perevoznik, V.I. (2004), Osoblyvosti pobudovy trenuval'nogo procesu futbolistiv-veteraniv: avtoref. dyss. na zdobuttja nauk. stupenja kand. nauk z fiz. vyh. ta sportu, Harkiv, 20 p. (in Russ.)

11. Percuhov, A.A. (2018), "Harakteristika rezul'tativnyh udarov v vorota v igrah komandy pervoj ligi pervenstva Ukrainy "Gelios" Har'kov", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 1 (63), pp. 65-69. (in Russ.)

12. Percuhov, A.A. (2009), "Porivnjal'nyj analiz indyvidual'nyh tehniko-taktychnyh dij futbolistiv riznoi' kvalifikacii", *Moloda sportyvna nauka Ukrainy*, pp. 226-231. (in Ukr.)

13. Percuhov, A.A. (2009), "Sravnitel'nyj analiz tehniko-takticheskikh pokazatelej sorevnovatel'noj dejatel'nosti vratarej raznoj kvalifikacii", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 4, pp. 68-72. (in Russ.)

14. Percuhov, A.A. (2017), "Osobnosti vypolnenija peredach mjacha futbolistami komandy "Lester Siti" v igrah chempionata Anglii 2015–2016 gg.", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 3 (59), pp. 101-105. (in Russ.)

15. Percuhov, A.A. (2018), "Harakteristika rezul'tativnyh udarov v vorota v igrah komand vysokoj kvalifikacii", *Sportivnye igry*, No. 2 (8), pp. 54-60. (in Russ.)

16. Percuhov, A.A. & Koval', S.S. (2016), "Analiz kolichestvennyh i kachestvennyh pokazatelej peredach mjacha v igrah komand vysokoj kvalifikacii", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 1 (51), pp. 57-60. (in Russ.)

17. Percuhov, A.A. & Shalenko, V.V. (2017), "Harakteristika udarov v vorota v igrah komand vysokoj kvalifikacii", *Naukovij chasopis Nacional'nogo pedagogichnogo universitetu imeni M.P.Dragomanova. Serija No. 15. "Naukovno-pedagogichni problemi fizichnoi kul'turi / fizichna kul'tura i sport"*, No. 12 (94), S. 79-84. (in Russ.)

18. Shalenko, V.V. & Percuhov, A.A. (2007), "Analiz igry golovoj vysokokvalificirovannyh futbolistov", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 11, pp. 45-47. (in Russ.)

19. Shalenko, V.V. & Percuhov, A.A. (2012), "Osoblyvosti vykonannja udariv u vorota v igrah komand vysokoi' kvalifikacii", *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, No. 1, pp. 76-80. (in Russ.)

20. Shamardin, V.N. & Horkavyj, B.V. (2015), "Struktura tehniko-takticheskoy podgotovlennosti vratarej v futbole", *Pedagogika, psihologija t mediko-biologicheskie problemy fizicheskogo vospitanija i sporta*, No. 2, pp. 75-79. (in Russ.)

Received: 11.01.2020.

Published: 29.02.2020.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Андрій Перцухов: к. фіз. вих; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська, 99, м. Харків, 61058, Україна.

Андрей Перцухов: к. физ. восп; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская, 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Andrii Pertsukhov: PhD (Physical Education and Sport); Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0003-1525-8488

E-mail: pertsukhov_82@ukr.net

Борис Без'язичний: д. п. н; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська, 99, м. Харків, 61058, Україна.

Борис Безъязычный: д. п. н; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская, 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Borys Beziazychnyi: D. Sc. in Pedagogic Sciences; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

E-mail: viktoriahudyakovakhdafk@gmail.com

Вікторія Худякова: к. фіз. вих; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська, 99, м. Харків, 61058, Україна.

Виктория Худякова: к. физ. восп; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская, 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Viktoria Khudiakova: PhD (Physical Education and Sport); Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0003-1376-6761

E-mail: viktoriahudyakovakhdafk@gmail.com